

2018. december

Trubnik

V. évf. XII. szám

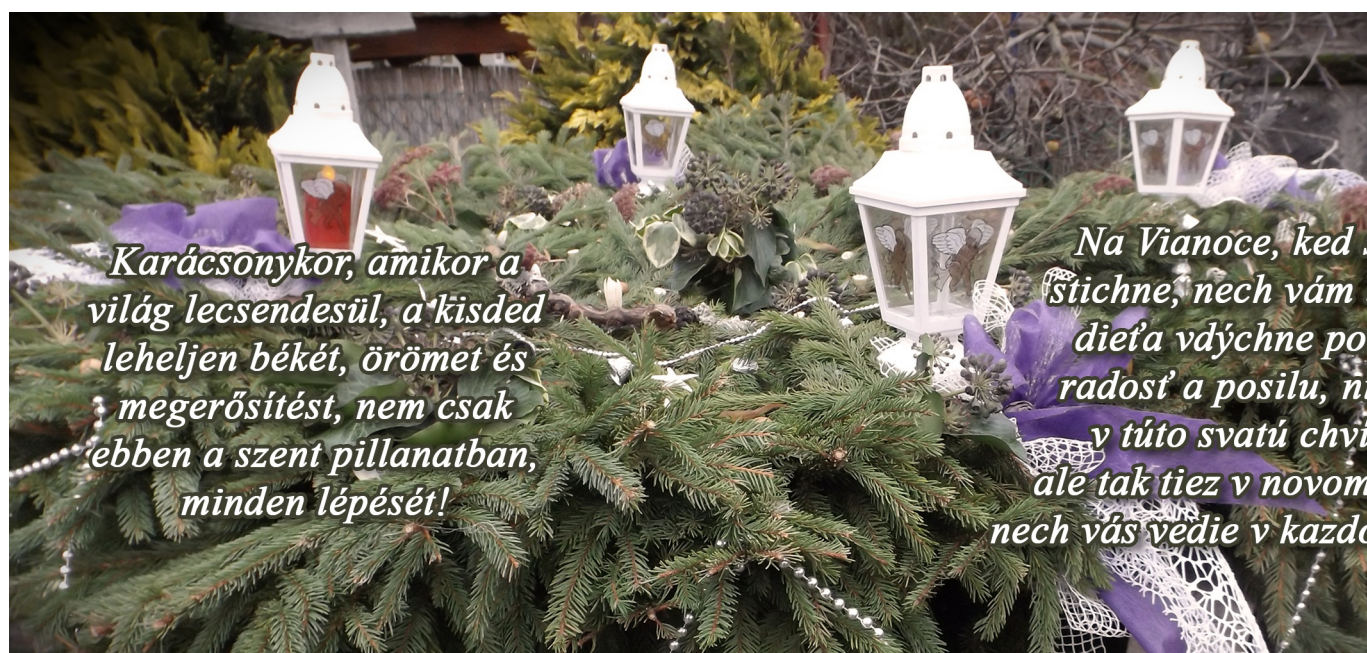
KIIRTÖS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

MINDEN KEDVES OLVASÓMNAK
SZERETETTELJES KARÁCSONYT
ÉS BOLDOG ÚJ ÉVET KÍVÁNOK!

Karácsonykor, amikor a világ lecsendesül, a 'kised' leheljen békét, örömet és megerősítést, nem csak ebben a szent pillanatban, minden lépését!

Na Vianoce, keď sa stichne, nech vám dieťa vdýchne pohodu, radosť a posilu, ni v túto svätú chvíľu, ale tak tiež v novom roku, nech vás vedie v každom...

VŠETKÝM MOJIM ČITATEĽOM
PRAJEM VESELÉ PREŽIETIE
VIANOČNÝCH SVIATKOV
A VSETKO NAJLEPSIE V NOVOM
ROKU!

Egyiptomba

Régen volt az, nagyon régen, mikor Úr Jézusnak le kellett jönnie az égből közénk. Több mint kétezer év telt el az óta. Régen volt az nagyon régen, mikor szinte az egész ismert világ felett az Augustus római császár uralkodott. Szerencsésen uralkodott, mert béke volt a népek között. Katona szabályák rozsdásodtak a padláson, hegyes kopját a katonák kertben a földbe szúrták, ahol körülöttük nőtt a vörös és fehér bab. Augustus nagy uralkodó volt, de még nagyobb akart lenni.

Egész országba küldötteket menesztett, hogy írják össze, mennyi nép, falu és város tartozik hozzá. Küldöttek elindultak minden irányba, fehér lovakon vágtaznak, ahogy csak bírnak, dobbal és kiáltozással ismertetik akaratát a császárnak:

- Mindenkinék tudomására hozzuk, hogy legmagasabb császári fensége és urunk Augustus tudni akarja, hogy mennyi alattvalója, faluja és városa van, összesen az országaiban. Ezért minden ember vigyen két ezüstpénzt, mint adót a császárnak és iratkozzon fel abban a városban, vagy faluban, ahonnan családja származik! ...bum, bum!

Szűz Mária és szent József Názáretben laknak, de Betlehemből származnak, a régi dicsőséges Dávid király nemzetségéből. Készséggel teljesítették a császár parancsát, és útra keltek. Szűz Mária a számárra ül, József fogja a kötőféket és elindulnak Betlehembe úttalan utakon. Ó, milyen fájdalmas az úttalan út! Teli van sziklával és vízmosásokkal, egyszer felfelé kell menni a meredek hegyoldalba, aztán meg lefelé a meredek lejtőn. Hűvös idő uralkodik, mert december van királya a télnek, vad

szél felváltva holdja a havat és a hideg esőt. Csak néha, néha bújik elő a napocska. Szűz Mária fázik a számáron, inkább gyalog menne, hogy felmelegedjen, lépkednie viszont még nehezebb lenne, mert az út helyenként felázott és sáros csúszós.

Négy hosszú napig tart nekik a kegyetlen út Betlehembe. Éjszakát jószívű családoknál tölthetnek de, virradatkor már ismét talpon vannak. József nagyon sajnálja édesanyját Istennek, hogy ennyit kell eltűnnie az úton. Szűz Mária viszont nem panaszkodik, nem sír, sőt öntelten mosolyog. Kire gondol Édesanyja Istennek, miért mosolyog oly boldogan? A világ Megváltóra gondol, akinek már-már meg kell születnie, így jövendőlte meg neki Gábiel őrangyal.

Szerencsésen megérkeznek Betlehembe, és szállásra van szükségük. Józsefnek, a városban ismerős gazdája van, nos egyenest hozzá mennek:

Eljöttünk feliratkozni, ahogy parancsolta Augustus császár. Befogadnál minket a tetőd alá, kedves barátom? Kár, nagyon nagy kár, de már későn érkezettél, József. Házam már a reggeli órákban annyira megtelt, hogy egy-egy sarkot sem lehet üresen találni. Szent család tovább megy. Ajtóról ajtóig jár, de sehol nem talál már helyet, minden tele van vándorokkal. Város vendéglőjében a vendéglős is, amikor meglátja, hogy József szegény és nem tudja megfizetni a szállást, ő is csak tovább küldi:

- Előbb kellet, volna jönnötök – aki későn jár, sajátmagának árt. Vándoraink tovább mennek, utcáról, utcára. Ekkor Szűz Mária felemeli tekintetét, csodálkozva néz maga körül – mi

történhetett a néppel az utcán, hogy egyesek szomorkodnak, mások örülnek? Nem tudja azt sehogy sem felfogni, megkérdezi őrző angyalát:

Angyalkám, őrző angyalkám, miért van az, hogy egyesek sírnak, mások örülnek?

- Jézus Urunk miatt van, akinek most kell megszületnie. Szomorúak a zsidók, akik nem hisznek Jézusban, mert gonoszak és nem akarnak megjavulni. Boldogok a szegények a jó zsidók és pogányok, akik hisznek Jézusban és a halál utáni mennybemenetelbe.

Már esteledik a napocska jó éjszakát, kíván az embereknek.

A városban még sok nép járkal, akik szállást keresnek és a betlehemi kutyáknak annyi, munkájuk van, mint még soha. Megugatnak minden idegent, szinte szétrepednek dühükben.

Csak a Szent családot nem bántják, csak a Szent családra nem ugatnak, mert érzik, hogy Szűz Mária lesz édesanyja Jézusnak. Eléje mennek, és vidáman vinnyognak előtte. Legalább az állatok kedvesek Jézus anyjához, ha az emberek keményebbek a sziklánál.

Maros Madacov, Karácsonyfánál című gyűjteményéből fordította: Franyó Rudolf

Advent

December 2-án kezdődött az idei advent

Pilisszentlászló Szlovák Nemzetiségi Önkormányzata saját költségén és kétkezi munkájával, elkészítette az adventi koszorút. Az egyházi énekkarunknak köszönhetően, idén is a hagyományokhoz méltón egyházi énekekkel kezdődött az advent. A karácsonyra történő lelki felkészülés négy vasárnapon át, tartó időszaka.

A rendezvényt községünk első embere, Tóth Attila polgármesterünk is megtisztelte és az ünnepi hangulat nyitányaként, meggyújtotta az első lila színű gyertyát.

Advent első napja András naphoz legközelebb eső vasárnapkal kezdődik, így 2018-ban december 3-án kezdtük meg az ünnepi készülődést.

Katolikus elődeink szerint adventkor már nem szokás lakodalmakat és zajos mulatságokat tartani. Az advent jellegzetes jelképévé vált az adventi koszorú.

Utána néztem az adventi koszorú elterjedésének. Meglepődve tapasztaltam, hogy Magyarországon csak az elmúlt század elején kezdett elterjedni.

Az első adventi koszorút egy német evangélikus lelkész készítette el 1840 - ben egy árvaházban, oktató jelleggel. A lelkész 23 gyertyát helyezett el egy felfüggesztett szekérkeréken, amelyen advent minden napján eggyel többet gyújtott meg karácsonyig, és a szokás hamar követőkre talált.

Ma az advent jellegzetes jelképévé vált az adventi koszorú., mely felfüggeszthető vagy asztalra helyezhető fenyőből, örökzöldből és négy gyertyából készül. Advent négy vasárnapján szokás

meggyújtani egy-egy gyertyáját. A kör alak az élet végtelenségét szimbolizálja. A négyes száma karácsonyt megelőző négy hetet jelzi. Minden héten eggyel több gyertyát meggyújtva a növekvő fényt szimbolizálják, hiszen ez az év legsötétebb időszaka.

Magyarországra ez a szokás katolikus közvetítéssel jutott el. Ez azt jelenti, hogy a katolikusoknál három lila és egy rózsaszín gyertya van a koszorún, így jelképezik, hogy a harmadik vasárnap az öröm vasárnapja. Más felekezetek azonban a fehér, halvány rózsaszín gyertyáktól egészen a sötétkélig mindenféle színt használnak.

Hálás köszönet asszonyainknak, akik részt vettek Pilisszentlászló adventi koszorújának az elkészítésén, és egyházi énekegyüttesünknek, akik énekeikkel hangulatosabbá, meghittebbé tették ezt a nemes hagyományt.

Franyó Rudolf

Szemelvények

A Pilisszentlászló Község Önkormányzat Képviselő-testületének 2018. november 13-án 08. 00 órai kezdettel tartott üléséről.

Jelen volt képviselők: Tóth Attila polgármester, dr. Illés György alpolgármester, Vanyák Imre alpolgármester, Petkó Gábor és Rudolf János képviselők.

Távol lévő képviselők: Kiss Mónika alpolgármester, Hicsák János képviselő

Hivatalból jelen volt az ülésen: dr. Gerendás Gábor jegyző, Bartha Enikő irodavezető

Tóth Attila polgármester: megkérdezte képviselő társait, hogy a napirenddel kapcsolatban van-e valakinek kérdése.

Rudolf János képviselő: napirend előtt kérdezte, hogy az előző testületi ülés óta eltelt több mint egy hónapban milyen konkrét lépéseket tett Polgármester úr a csatornázás ügyében?

Tóth Attila polgármester: válaszában elmondta, hogy a legnagyobb gond az, hogy az államigazgatás, pontosabban az Innovációs és Technológiai Minisztérium azon problémázik, hogy....

Rudolf János képviselő: félbeszakítva jelezte, hogy ő a Polgármester úr lépéseire kíváncsi és nem az államtitkárára.

Tóth Attila polgármester: kihangsúlyozta, hogy az a legnagyobb probléma, hogy a minisztériumban nem találják meg a megoldást, hogy a tervdokumentációhoz szükséges forrásokat milyen keretből biztosíthatnák. Százmillió forint kellene ahhoz, hogy elkezdhessék a kiviteli tervdokumentáció elkészítését.

Rudolf János képviselő: jelezte, hogy röviden úgy tudná megfogalmazni, hogy semmit nem tett.

Tóth Attila polgármester: igen, képviselő társa szavaival élve, igen.

Rudolf János képviselő: az előző testületi ülésen felmerült, hogy szeptember 15-e volt az új polgármesteri hivatal kivitelezési határideje. Ezt polgármester úr – számára ismeretlen ok miatt – október 30-ra módosította. Ekkor ő megkérdezte a kötbér mértékét. Már eltelt két hét a határidő óta, és úgy látja, hogy még mindig folynak a munkálatok. Érdeklődik, hogy érvényesíteni

fogják-e a kötbért? Valójában mikor fog ez realizálódni?

Tóth Attila polgármester: elmondta, hogy az épületelkészült, október 31-én lett átvéve. Jelenleg az átadás átvételénél észlelt hiányosságokat javítják ki, és a kerítést, vízvezetékét építik ki. Az épületbe be lehetne költözni, minden működik benne. Várhatóan a jövő héten fog átköltözni az önkormányzat. Kötbért nem lehet érvényesíteni, mert október 31-én átvették az épületet

A szociális tűzifa támogatás helyi szabályairól szóló önkormányzati rendelettel kapcsolatban, **Tóth Attila** polgármester: röviden ismertette az előterjesztést. Kérdés, észrevétel nem lévén, Képviselő-testület öt igen szavazattal a rendeletet elfogadta.

Rudolf János képviselő: megkérdezte, hogy polgármester úr, mint előterjesztő, megvizsgálta-e, hogy a 65 év feletti helyi lakosok közül mennyien rendelkeznek több tíz milliós vagyonnal, illetve hányan vannak olyanok, akik valóban rászorulóak?

Tóth Attila polgármester: válaszában elmondta, hogy nem folytathatnak olyan vizsgálatot, ami arra irányul, hogy megnézzék, kinek mekkora vagyona van.

Rudolf János képviselő: úgy gondolja, hogy a szociális támogatás annak járna, aki rászoruló. Konkrétan ismer olyan 65 év feletti lakost, akinek több vagyona van, mint az önkormányzatnak. Véleménye szerint őt nem lenne célszerű támogatni. Más önkormányzatok ezt meg tudják oldani. Itt meg sem próbálják ezt kivizsgálni. Ezzel nem értett egyet.

Tóth Attila polgármester: a tűzifa támogatással kapcsolatban ismertette, hogy 300.000 forint van betervezve szállítási költségre. Az előző években az volt a gyakorlat, hogy amikor elhozták az erdőből rögtön ki is osztották a rászorulóknak, mivel a fuvarozó megkapta a címlistát és egyből oda szállította. A kérdés az, hogy hozassák el most a fát, és deponálják, le valahol addig, amíg a decemberi testületi ülésen döntés születik arról, hogy kik kaphatnak? Ebben az esetben kétszer kell szállítási díjat fizetniük.

Vanyák Imre alpolgármester: véleménye szerint

Szent Márton napi szokások

November 11-én, sok helyen máig élő népi hagyomány a MÁRTON-NAPI libalakoma.

A Márton nap a 40 napos adventi böjtöt megelőző utolsó nap, amikor a jóízű és gazdag falatozás, vigasság megengedett. Ezen a napon rendszerezések voltak a lakomák, bálók, vásárok.

Ma is sok helyen táncos multságot csapnak, ahol az asztalról nem hiányozhat egy libafogás és az újbó. A hagyomány szerint a fiatal libát megtisztítják, kibelezik, besózzák és meghintik friss majoránnával, kívül-belül. Befűtik a kemencét, és lehetőleg nagy cserép- vagy

öntöttvas tepsiben szép pirosra, ropogósra sütik. Ha elkészült, feldarabolják. A mellcsontjáról óvatosan lefejtik a húst (úgy át kell sülnie, hogy ez könnyen elvégezhető legyen), és szemügyre veszik a csontot, hogy megjósolják belőle,

milyen lesz a tél. Ha barna volt, esős, ha fehér, akkor havas telet vártak. Egyéb időjárással kapcsolatos „jóslások” is kötődnek ehhez a naphoz: ha Márton napján havazik, gyakran elhangzott: „Eljött Márton szürke lovon.” „Ha Márton fehér lovon jön, enyhe tél, ha barnán, kemény tél várható.” Sokfelé azt tartják, hogy a Márton napi idő a márciusi időt mutatja. Egyes területeken úgy hiszik a Márton-napi jeges eső korai tavaszt jelent. A néphit szerint a Márton-napi eső nem jelent jót, mert utána rendszerint fagy, majd szárazság

következik. Néhol tartják a szokást, miszerint Márton hetében sem mosni, sem szárogatni nem szabad, mert különben marhavész lesz. A liba húsból szokás volt küldeni a papnak is, mégpedig az állat hátsó részéből. Innen ered „püspökfalat”

szavunk is. Magyar hiedelem, hogy aki

Márton éjszakáján álmodik, boldog lesz. Viszont aki spicces lesz a bortól Márton-napján, az a következő évben megmenekül a gyomorfájástól és a fejfájástól. Aki ezen a napon csak répát eszik, ágyba vizelő lesz. A pásztorok ilyenkor egy csomó vesszőt adtak ajándékba azoknak a gazdáknak,

akiknek a barmai kijárnak a legelőre, a csordába. Ez a nyaláb vessző volt a Szent Márton vesszeje. A köztudatban azonban ezzel a nappal kapcsolatban a Márton-napi lakomák a legismertebbek. A hiedelem szerint ludat illik enni ezen a napon, mert, aki

Márton-napján nem eszik libát, az majd egész évben éheznek. Úgy hitték, minél többet isznak, annál egészségesebbek lesznek. Tipikus ételek ezen a napon a libaleves és libasült párolt káposztával és zsemle- vagy burgonyagombóccal. Márton az újbó bírása is, ilyenkor ugyanis már iható az újbó. A Márton-napi lúdpecsenyés vacsora végén már kiforrott újbórral szokás koccintani, ezt hívják Márton poharának.

Losonci Miklós

Szlovák Önkormányzat hírei

Pilisszentlászló Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő – testülete 2018. november 20-án 16. 30 órakor a Szlovák Községi Házban ülést tartott.

Megjelent képviselők: Franyó Rudolf elnök, Hornyák Józsefné elnökhelyettes, Dombai Gáborné képviselő.

Szentendrei Közös Önkormányzati Hivatal részéről: Bartha Enikő irodavezető

Franyó Rudolf elnök: köszöntötte a megjelent képviselőket és Bartha Enikő irodavezetőt. Ismertette a napirendi pontokat és kérte azok elfogadását.

A Képviselő-testület 3 igen szavazattal a napirendi pontokat elfogadta.

1. Napirendi pont: Előterjesztés a 2019. évi belső ellenőrzési tervről

Franyó Rudolf elnök: elmondta, hogy a kézhez kapott anyagból kitűnik, hogy a következő évben 10 munkanapot kívánnak ellenőrzésre fordítani. Hozzáfűzte, hogy nem csak elég de sok is, hiszen költségvetésük az évi 1 millió forintot sem éri el. Ehhez képest tíz napidíjat fizessenek ezen összeg ellenőrzésére? Ez természetesnek nem mondható, de sajnos ebből az 1 millió forint alatti összegből kell kifizetni. Továbbiakban előadta, hogy idén is annyit kell kifizetniük, tehát az ellenőrzést végző szerv „humánusságának”- köszönhetően jövőre is megelégszik tíz „napszámmal”.

Bartha Enikő irodavezető: kihangsúlyozva, megnyugtatta a testületet, hogy az ellenőrzést végző céggel van egy aláírt szerződésünk, aminek idén sem fog változni a díja. Ez a „humánus” cég készítette el a következő évre vonatkozó tervet.

A fentiekhez meg kell jegyeznem, hogy a Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat 28 éves fennállása óta ilyen kiadásokra nem volt szükség!

Pilisszentlászló Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete 3 igen szavazattal egyhangúan úgy döntött, hogy a 2019. évi belső ellenőrzési tervet a határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

Felelős: Elnök

Határidő: azonnal

2. Egyebek

Franyó Rudolf elnök: Emlékeztetett arra, hogy a települési önkormányzat és a Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat támogatásával kívánja a Szent László Plébánia elkészíteni a Kálváriát. **Tóth Attila** polgármester javaslatára elfogadta a Képviselő-testület, hogy az egyház megkaphassa annak az útnak a használati jogát, aminek szélén lesznek felállítva a stációk. Továbbiakban megemlítette, hogy a településen élő őslakosság 100% - ban kereszténységét gyakorló római katolikus.

A nemzetiségi önkormányzat minden évben pénzzel is támogatja a nemzetiségi Óvodát, az idősek napján, a nyugdíjasokat, a Falunap, és különböző rendezvények megszervezését.

Erre való hivatkozással is kérte képviselő társait, hogy 200 000 forinttal segítsék a Kálvária kivitelezését. Ez az összeg a teljes költséghez képest elenyésző, de nagyobb eséllyel pályázhatnak, ha mind a három szervezet anyagilag támogatja a megvalósulást.

A Plébánia állja az anyagköltséget, a települési önkormányzat **Tóth Attila** vezetésével elrendezte a tervezési díjat, és biztosította a helyet, ezért úgy gondolja, hogy a nemzetiségi önkormányzatnak is hozzá kellene járulnia a nemes szándék megvalósításához.

Hornyák Józsefné, Dombai Gáborné, egyhangúan megszavazták a 200 000 forint összeget a Kálvária építésére.

Franyó Rudolf elnök megköszönte a támogatást.

Továbbiakban **Dombai Gáborné** ismertette **Nádasi Gyula Gáborné** óvodavezetőnk levelét melyben írja, „Örömmel vesszük, hogy Pilisszentlászlói Szlovák Önkormányzat Képviselő-testülete a továbbiakban is támogatni szeretné a vadvirág óvoda gyermekeit”... Levelében kifejtette, hogy szeretnének szorosabb kapcsolatokat ápolni a helyi önkormányzat testületével, a népdalkörrel, az itt élő lakosokkal, a testvértelepülés (Mogyorósbánya) óvodájával. A gyermekek ezen alkalommal történő megjelenéséhez szükségük lenne népi ruhákra (a kislányoknak szoknya, blúz, kötény, a kisfiúknak mellény) Ezen egységes ruhadarabokat viselnék a szereplések és ünnepek alkalmával, mely egyben tükrözné a településen élők igényességét, valamint

az óvoda egyre magasabb szintű munkáját is.

Franyó Rudolf elnök: pályázati lehetőségekről érdeklődött.

Bartha Enikő irodavezető: tavaly előtt adtak be ilyen pályázatot.

Dombai Gáborné tag: úgy emlékezett, hogy Szabó Mónika adott be pályázatot, de nem nyertek.

Franyó Rudolf elnök: röviden jelezte, hogy a pályázat alapját képező árajánlat elkészítése nagyon egyszerű feladat.

Dombai Gáborné tag: szintén megerősítette, hogy amint megkapják az ajánlatot, a következő testületi ülésen dönteni fognak.

Több értékes hozzászólást követően **Franyó Rudolf** elnök kifejtette véleményét, mely szerint, ha beleírják a pályázatba, hogy népi viseletet varratnának a gyerekeknek, akkor ez által fajsúlyosabb lenne a pályázati anyag, és nagyobb támogatást kaphatnak. További hozzászólás nem lévén az elnök az ülést bezárta.

Közmeghallgatás

Pilisszentlászló Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő – testülete az ülést követően közmeghallgatást tartott.

Franyó Rudolf elnök: 17. 00 órakor megnyitotta a közmeghallgatást, köszöntötte a megjelent képviselőket és a hivatal dolgozóit, valamint a jelenlévő lakosokat. Kérte, hogy akinek kérdése, észrevétele van, azt tegye meg.

Dombai József (Szentendrei út 2.) Elmondta, hogy a mai napon volt testületi ülése a nemzetiségi önkormányzatnak, ahol a 2019. évi belső ellenőrzési tervet tárgyalták, ami kötelező feladat. Elmondta továbbá, hogy két évvel ezelőtt volt a Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat ülésén. Ezt követően előadta: A rendszerváltást követően a törvényalkotónak az volt a szándéka, hogy a települési önkormányzatok kapják meg az autonómiát, ami a demokrácia alapja. Ennek következtében a településen élő nemzeti kisebbségek is kaptak egy bizonyos fokú autonómiát. Eleinte úgy volt, hogy ahány lakos él a településen, az mind szavazhatott a nemzetiségi listára is.

Emlékei szerint ezt változtatták meg 2002-ben Erre azért volt szükség, mert sajnálatos módon kialakult Magyarországon egy úgy nevezett etnobiznisz. 2002 után azonban csak azok szavazhattak Pilisszentlászlón a szlovák önkormányzat tisztségviselőire, akik regisztráltak ehhez a kisebbséghez tartoztak. Hiányolta, hogy hol vannak az emberek, az istenadta nép? Szerinte, itt valami etnobiznisz történik. Hol van a nemzetiségi öntudat, stb. Ezt az eszmeifuttatást pontosan 35 percen át, próbálta kifejtetni. Éppen annyi, egy

Szentendre - Pilisszentlászló között közlekedő autóbusz menetideje.

Franyó Rudolf elnök: megkérte Dombai Józsefet, hogy mondjon már valamit, mert amit eddig mondott, az, „se, nem sós se nem savanyú” nyitott kapukat dönget. Minden testületi ülésüket meghirdetik, tudni lehet, mikor tartják. Dombai Gáborné a megmondhatója, hogy igen is van összetartó erő. Ennek ékes bizonyítéka a rendezvényeken való segítése a lakosságnak. Olyanok is, segítenek fizikai munkában is, akik nem tudnak szlovákul.

- Azt kérdezi Dombai úr, hogy hol van az a sok ember? - Menjen házról házra, és kérdezze meg tőlük. Ki a felelős azért, hogy nem jönnek? – Kérdezték – mondták többen a jelenlévők közül.

Dombai József: azt is olvasta, hogy javasolják az idősek napját 100.000 forinttal támogatni, a gyerekek is ennyit kapnának, és 400.000 forintot fordítának kirándulásra, amelyen azok vehetnének részt, akik szervezőként segítették a nemzetiségi nap lebonyolítását.

Franyó Rudolf elnök: kihangsúlyozta, hogy Dombai József nyitott kapukat dönget, mert most fogadták el a határozati javaslatát, miszerint a 400.000 forintot nem kirándulásra költik, hanem a Kálvária építését támogatják belőle.

Dombai József: kifogásolta, hogy miért kell a nemzetiségi pénzből költeni a települési önkormányzat rendezvényeire.

Dombai Gáborné tag: válaszában elmondta, hogy azért, mert az öregek között is vannak tősgyökeres szlovákok.

Dombai József lakos: és hány jordánparti van?

Többen vannak és azoknak is, kell fizetni.

Számos hozzászólás után, **Dombai József** kihangsúlyozta, hogy a szlovákság a Pilisben egy érték.

Szokta nézni a fényképeket, és látja, hogy az azokon lévők fele már Szentendrén él.

Dombai Gáborné: megkérdezte, hogy kik a szentendreiek?

Dombai József válasza: mit tudom én.

Dombai Gáborné: milyen fotókról beszél?

Hornyák Józsefné elnökhelyettes: megjegyezte, ha nem lesz énekkar, akkor nem lesz semmi.

Franyó Rudolf elnök: kihangsúlyozta, hogy a kormány anyagilag támogatja a nemzetiségeket, de identitástudatot nem lehet vásárolni. Asszimilálódnak ők maguktól is, hiába akarja ezt meggátolni a jelenlegi kormány.

Dombai Gáborné: megjegyezte, hogy nagyon nehéz a régi szlováksággal felvenni a kapcsolatot.

Franyó Rudolf elnök érdeklődött Dombai

Józseftől, hogy szerint az, megoldás lenne a nemzetiségi létükre, ha tolmácsot kérnének a bíróságon? Hiába tesznek bármit, ez a folyamat már rég elindult.

Dombai József: megkérdezte, hogy akkor minek alakultak meg?

Franyó Rudolf: Mást nem tudnak tenni, mint a szlovák identitás tudatot minél jobban erősíteni és minél tovább fenntartani. Az, hogy megtanultunk magyarul nem feltétlen velejárója annak, hogy elhagyjuk szlovák öntudatunkat.

Egy dolgot, viszont bátran leszögezhetünk, mégpedig azt, hogy mi szlovákul tudó, magyar állampolgárok vagyunk. Elődeink is azok voltak, hiszen a történelmi Nagy Magyarország (Velké Uhersko) területén születtek, tehát nem menekülteként érkeztek ide, a hegyekkel övezett festői Pilisbe.

Tisztelettel, Franyó Rudolf

Idősek napja

Pilisszentlászló Község Önkormányzat,
Pilisszentlászló Szlovák Nemzetiségi
Önkormányzat támogatásával idén is megrendezte az idősek napját.

A rendezvény, 2018. november 30-án (pénteken) délben vette kezdetét, a Kis Rigó vendéglőben, melyet Tóth Attila polgármesterünk, az ünnepi műsor főszervezője nyitott meg. A meglehangú ünnepi köszöntő után, településünk legidősebb lakosai lettek felköszöntve.

A legidősebb polgáraink köszöntését követően, az ünnepi hangulathoz méltó szavalatot hallgattak a jelenlévő időskorúak.

Az igen szívhez szóló versmondót, szintén nyugdíjas korú énekkarunk követte. Több évtizedes múltú Nefelejcs énekkarunk alkalomhoz illő dalokat adott elő igen nagy sikerrel.

Befejezésként Gregus Anikó előadóművész zenés műsora következett.

Miután véget ért az ünnepi műsor, kezdték felhordani a finom ebédet.

Befejezésként, minden megjelent idősebb lakosunk egy szépen díszített borítékot kapott.

A borítékban még díszesebb, államalapító Szent

István királyunk arcképével ellátott bankó volt elhelyezve.

A jól sikerült rendezvény, ékes bizonyítéka Pilisszentlászló Község Önkormányzata és Pilisszentlászló Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat korrekt együttműködésének.

Franyó Rudolf

A véres Garam

Jozef Cíger Hronský (1896-1960)

István király katonái Székesfehérvár alatt voltak őrszolgálatban. Amikor esteledni kezdett, amiként azt már egy hete tették, tekintetüket déli irányba szegezték. Az örök, arcukon feszült figyelemmel, csak akkor szólaltak meg, mikor az álmoság már a hatalmába kerítette őket.

-Már a látásom is gyengül, - mondta az egyikük.

-Nekem meg kifolyik a szemem, - felelte a másik, - semmit sem látok.

-Hiszen jobb, ha semmit sem veszünk észre. Ha megpillantjuk a tüzeket, az jót nem jelent.

-Van elég katonája urunknak?

-Hm... Lehet ezt tudni? Koppány már a téltől kezdődően lázítja népet, saját unokatestvére ellen. Még ha színleg keresztény is, valójában pogány. Mert hitetlen, azért nem lehetett király.

-Amúgy is pogány lenne.

-Gondolod?...

-Úgy van, ahogy mondom. Még a szenteltvíz sem változtatta meg őt a keresztelekor. Láttam őt, amikor Géza fejedelem meghalt, ott volt a temetésen és még meghajolni is képtelen volt, rendes istenhívó módjára. Keresztet sem tudott vetni, az ujjait sem úgy tartotta... Minderre mostani királyunk is felfigyelt, sőt édesanyja is, pedig neki másra volt inkább dolga, hiszen férjét temették el.

-Koppány mostanra felhagyott a színleléssel,

átkozza az új hitet és a népet is lázítja. Sokan hisznek benne... Sok még a pogány. Jakab solymász tegnap mesélt, hogy valami lovasokkal beszélgetett, akik délről érkeztek és azt mesélték, Koppánynak sok harcosa van.

-Talán félsz?

-Még azt sem tudom félek-e egyáltalán!...

-Semmitől se tarts! A király három hete küldött embereket a Dunától északra, a Garamhoz és Nyitrára – a szláv uraságokhoz, akiknek erős a keresztény hite. Fegyverük is van elegendő. Karácsony előtt unokafivérem volt ott küldöttségben és ő mesélt az ottani helyzetről.

Emígy beszélgettek István király őrszemei, de a harmadik éjszakát már nem kellett beszélgetéssel tölteniük. Már egy hete azt fürkésztek, látnak-e távolban tüzeket fellobbanni, ami az ellenség közeledtét jelzi, de ez idáig semmit sem láttak. Most azonban egyszerre tüzek lobbantak fel, mindenféle irányokból.

-Koppány felkelői sereglének erre! – jelentették a strázsák a hadvezérnek, ő pedig a királynak.

István király elgondolkozott, de hosszasan nem mérlegelt, hiszen erre ideje sem volt. Fegyverbe hívta népét és önmaga is kardot kötött.

A hírhozók ellenben egyre rosszabb hírekkel tértek vissza délről. Koppány temérdek fegyveres hitelent toborzott és tábora napról napra nagyobb. Mindez Istvánt és népét olyannyira nyugtalanította, hogy az uralkodó lóra parancsolta seregét és katonáival a Dunától északra vonult.

*

Sűrű esti köd ült a Duna fölött. A folyó mellett két paripa vágtatott. Előttük, sötét lovon fegyveres őrszem, mögöttük a fegyveresek sorai nyargaltak. A lovak patája néha-néha szikrát vetett, a meztelen kardok, meg a hosszú lándzsák végei megcsillantak a szürkületben.

Az első lovon István király ült, a másodikon édesanyja, a fáradt és idős Sarolta.

-Messze kell még menekülnünk? – szólalt meg az anyakirályné, akit mostanra elhagyott az ereje és a nyeregben nehezen tartotta magát.

-Mindjárt a Garamnál vagyunk – felelte az első lovas, aki a sötét hátason vágatott. Az esthajnalcsillag már fent az égen, de mire lehanyatlik, elérjük a Garamot. Ott, a folyó baloldalán Hont, a másik oldalon Pázmány, szláv hatalmasságok, akik már három napja ránk várnak. Ott biztonságban és nyugalomban leszünk.

-Mekkora a haderejük? – tudakozódott a király.

-Jókora. Hont lovasai és lándzsásai már a táborban vannak és Pázmány is fegyverbe szólította az övéit a Vágtól egészen Nyitraig és másfelől is. Egy héten belül többen leszünk, mint kellenénk.

Az esthajnalcsillag még nem nyugodott le az égbolton, mire meglátták a tábortüzeket és István király édesanyjának elszállt minden fáradsága, hiszen tudta, rövidesen biztonságban lehetnek.

Az özvegy királyné más miatt is örvendezett.

Tudta, hogy Hont és Pázmány táborában azok várakoznak rájuk, akikkel megértetik magukat, olyanok, akik a kereszténység hívei.

*

A Koppány vezette pogány sereg is a Garam folyó mellett gyülekezett, azon a helyen, ahol a folyó a Dunába ömlik.

Azi dőtájt nagyon felbátorodtak, hiszen korábban minden tervüket sikeresen megvalósították. Felforgatták az ország déli felét és a Dunántúl jó részét is uralmuk alá hajtották. Hatalmas zsákmányt ejtettek és a további diadal is biztosnak tűnt. Amikor azonban hírt kaptak Hont és Pázmány seregeinek gyülekezéséről, vég nélküli tanácskozásba kezdtek, de feljebb nem merészkedtek a Garamon.

A kilencedik napon, a király tábora, mintegy varázsütésre, megélénkült. A lándzsások felemelték fegyvereiket, az Íjászok nyilaikat és a számszerijakat próbálták, a lovasok felövezték magukat kardjukkal és nyeregbe szálltak.

A sereg megindult és mire a nap delelőre hágott, a mellükön arany és fekete csillagot viselő katonák rajtaütöttek a lázadókon.

A Garam folyó addig még soha nem látott eseményt élt át.

Hont és Pázmány harcosai két oldalról rohanták le a pogányok táborát, a kardjaik az ellenség véréből vöröslöttek és a felkelők – élők, holtak és félholtak – a folyóban találták magukat.

A Garam eladdig ezüstös ragyogású vize vörössé változott és vörösen torkollott be a Dunába.

A király csapatai, köztük a Garam, Vág és Nyitra vidékéről származó szláv harcosokkal, megvédték a kereszténységet, és még akkor is oltalmazták, midőn István király négyfelé vágatta a legyőzött Koppány testét és országa négy szegletébe küldte el a maradványokat, Esztergomba, Veszprémbe, Győrbe és Erdélybe.

A győzedelmeskedő uralkodó, katonái között ígéretet tett, hogy a keresztények istenének és szentjeinek, de legfőképp Szent Mártonnak és Szent Györgynek köszönetét és háláját méltóképpen fejezi ki. Bizony, részben a szláv harcosok kardjának is köszönhető, hogy ígéretét beválthatta, hiszen e földet szilárdan oltalmazta Ciril és Metód szellemisége és emléküket azóta sem lehet kiirtani a szívekből.

Fordította: Papanek László

Polgárőri hírek

Fontos a környezetünk biztonsága.

A Szentendrei Hivatásos Tűzoltó Parancsnokságtól kapott figyelemfelhívó „Ne Gyűjtsa! Gyűjtse Szelektíven” plakát és szórólapokat osztott, és helyezett el a Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület Pilisszentlászlón.

A lakossági hulladék mindössze a 10 %-át gyűjtötték szelektíven, pedig évente több, mint 200 kilogramm szemetet termel minden magyar ember. A szelektív hulladékgyűjtés a hulladékok

anyagfajta szerinti elkülönített gyűjtését jelenti. Ma Magyarországon mindenféle hulladék újrahasznosítása történik, amelyekhez hulladékkezelő és hulladékfeldolgozó rendszerek sokasága készül, amelyekkel hatékonyabbá válik a hulladékok feldolgozása. Ilyenek a különféle hulladékprító gépek, darálók, présgépek, bálázók. A műanyag hulladékok feldolgozása ölt talán legnagyobb méretet Magyarországon is és világszerte is, hiszen a műanyagok könnyen

újrahasznosíthatók és nagyon sokféle termék alapanyaga lehet a szelektíven gyűjtött műanyag. Kína egy nagy műanyag-újrahasznosító ország, ott leginkább a textiliparban hasznosítják újra az összegyűjtött műanyagokat.

Az üveg újrahasznosítása hazánkban kettős, egyrészt a színes üvegeket nem Magyarországon, hanem külföldön hasznosítják újra, míg a fehérüvegből Orosházán készülnek újra üvegek.

Kiemelt jelentőségű a zöld hulladék komposztálása, újrahasznosítása is, hiszen ezek teljesen feleslegesen terhelik a kommunális

hulladéklerakókat, amikor nagy hasznot hozhatnak a mezőgazdaságnak, ha lekomposztáljuk őket.

Pilisszentlászlón nagyon jó döntött az önkormányzat, amikor a zöld hulladék elszállításáról döntött. Így a lakosság kevesebbet éget, és az összegyűjtött zöld hulladékot megfelelően átlátszó zsákokba téve elszállítják.

*Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület*

Elnökségi ülés

2018. október 25-én 16 óra 30 perckor a Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület elnöksége ülést tartott. Az elnökség részéről mindenki jelen volt. Az ülésen három napirendi pont került megtárgyalásra. Az elnökségi ülésen szó esett a helyi parkolásról, illetve közös szolgálatok tapasztalatainak kiértékeléséről. Meghatározásra került a 2019. évben megtartandó

közgyűlés időpontja. Az elnökségi ülés kötetlen beszélgetéssel zárult.

Másnap a polgárőrség elnöke ismertette a helyi parkolással kapcsolatos polgárőr egyesületi javaslatokat Tóth Attila polgármester felé.

*Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület*

Szakmai napok

Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 2018. október 29-én tájékoztató előadást képzést tartott önkormányzati tűzoltóságok támogatásának elszámolásával kapcsolatosan, illetve a jogszabályi változások miatt kirendeltség-vezetői, polgári védelmi felügyelői, tűzoltóparancsnokai, gazdasági kiemelt főelőadói és az önkéntes tűzoltó egyesületek, önkéntes mentőszervezetek és önkormányzati tűzoltóságok vezetőinek.

November 5-én az elektromos- és hibridhajtású járművekről az önkéntes- és önkormányzati tűzoltóknak tartottak szakmai napot a BM

Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságon.

A résztvevők részletes tájékoztatást kaptak az elektromos- és hibrid járművekről: az előadók a műszaki jellemzők mellett az ilyen hajtású gépkocsikban rejlő veszélyekről, az alkalmazott technikai megoldásokról, illetve a műszaki mentés speciális fogásairól beszéltek.

Mindkét eseményen a Pilisszentlászlói ÖTE képviseltette magát.

*Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület*

Segítettek a bajbajutotton

Rászorulón segítettek a pomázi polgárőrök. A pomázi polgárőrök 2018. november 21-én a helyi önkormányzat megbízásából a rászoruló, nincstelen embereknek szállítottak élelmiszert, amikor az egyik helyszínen egy, a fájdalmainál összegörnyedő férfira lettek figyelmesek. Mint kiderült, a hajléktalanok több embertől is kértek segítséget, kérték őket, hogy hívjanak mentőt, de senki nem állt meg.

A polgárőrök a beteg férfit látva azonnal hívták a mentőket. A kiérkező mentőtiszt a beteget megvizsgálva elborzadt, hogy miért nem szóltak nekik hamarabb. Közel egy órába telt, mire szállítható állapotba tudták hozni a gyomorvérzéses beteget, akit az Irgalmasok Kórházába szállítottak.

forrás: OPSZ

Polgárőr-körzeti megbízottal közös szolgálat

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület folyamatosan lát el közös szolgálatot a helyi körzeti megbízottal Pilisszentlászló kül és belterületén.

2018. december 1.-én a körzeti megbízott felkérésére közösen biztosítottuk a Waldorf Iskolában adventi rendezvényt.

A Parkolással kapcsolatosan megállapítható volt a rendőri- polgárőri jelenlétnek köszönhetően zökkenőmentesen történt a Fő téren és környékén való parkolás.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Mikulás ünnepség biztosítása a gyerekeknek

2018. december 6-án 17:00-órai kezdettel rendezte meg a Pilisszentlászló Község Önkormányzata a helyi Mikulás ünnepséget a Pilisszentlászló Főterén, aminek a helyszíni biztosítását a polgárőrségünk biztosította. E feladat ellátására egyesületünket a helyi önkormányzat kérte fel előzetesen. Megállapítható volt, hogy az ünnepségre nagy volt az érdeklődés, arra sokan eljöttek. A Szabadság tér megtelt gyerekekkel, felnőttekkel. A polgárőrségünk tagjai a közlekedés biztonságára ügyeltek, illetve forgalomirányításban vettek részt.

A gyerekeknek a Béke utcából jövő mikulás felé kellett futni, ahonnan egy szekéren krampuszok kíséretében ajándékkal érkezett a főtérre a Pilisszentlászlói mikulás. A Téliapó a Szabadság téren zeneszó mellett osztotta ki az ajándékokat. Meleg teát és süteményt osztottak a felnőtteknek, kicsiknek egyaránt.

A biztosítást közösen a körzeti megbízottal végeztük, hideg ellenére vidáman és

zökkenőmentesen zajlott le a mikulás ünnepség. A polgárőrségünk részéről a biztosításban 8 fő vett részt.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Hatvanöt éve történt

Minden eddigi játékát felülmúlva vívta ki a magyar csapat csodálatos győzelmét és törte meg az angol válogatott 90 éves hazai veretlenségét.

Magyarország – Anglia 6:3 (4:2)

A magyar csapat minden részében felülmúlta az angol válogatottat. S olyan magas fokú labdarúgást mutatott be, amellyel szemben az angolok jóformán tehetetlenek voltak. A magyar csapat szellemesen, okosan és gyorsan és mindent leküzdő lelkesedéssel játszott. Valamennyi magyar fiú tudását, legjavát nyújtotta.

- Bozsik, Hidegkúti, Puskás, és Zakariás azonban még így is kiemelkedett az együttesből.

- Nerrick volt az angolok legjobbja, utána Wriht és Mantenese mutatkozott méltónak a magyarok színvonalához.

Korabeli sajtóból kigyűjtötte: Franyó Rudolf

Keresztneveink Jeles napok védőszentek

FERENC (Xavéri) hitvalló. Meghalt 1553. Ünnepe december 3. Tünneményes hitlejlesztői tevékenysége Ázsiának egész délkeleti részére kiterjedt. Áldásos működését a csodák bőséges adománya kísérte. Loyolai Szent Ignácnak hűséges segítője volt a jezsuita rend megalapításában. Xavéri Szent Ferenc a katolikus hitlejlesztés mennyei pártfogója. India és Japán apostola.

MIKLÓS myrai püspök. Meghalt 350 körül. Ünnepe: december 6. A történelem nagy jótékonyágáról ismeri. Még püspöksége előtt egy nemes embernek három leányát mentette meg az erkölcsi zülléstől azzal, hogy három egymást követő éjjel egy-egy zacskó aranyat, dobott be az ablakukon. Innen a Mikulás, ajándékozás. Szent életéhez annyi csodás emlék fűződik, hogy nevével kapcsolatban egész legendakör alakult ki. Szent Miklós, a tanítók leányok, tengerészek, tűzoltók, utazók, búcsújárók, halászok, kereskedők, molnárok, mészárosok, gyógyszerészek, sörgyárosok védőszentje. Közbenjárását kérjük az igaztalanul elítéltekre. Foglyok kiszabadításáért és elemi csapások idején. Miklós, Miki, Nikolaus, a görögben: győző.

TAMÁS APOSTOL. Meghalt 67 után. Ünnepe: december 21. A galileai halászból az isteni Mester hívó szavára apostol lett. Keleten hirdette az evangéliumot. Bár azt hangoztatta, hogy kész meghalni az Üdvözítőért, mégis kételkedett feltámadásában. Hitletlenségét a szent sebek látása oszlatta el. A római martirologium szerint Indiában a pogány uralkodó lándzsadöfésekkel végeztette ki. Szent Tamás, az építőmesterek és kőfaragók védőszentje. Neve a zsidóban: iker.

ÁDÁM. Ünnepe: december 24. Az isteni Megváltó feltámadása után a pokoltornácából kiszabadította az emberiség ősapját és a mennyei boldogság részesévé tette. Szent Ádám (rég alakja Adám) becézett alakja: Adi. Jelentése a zsidóban: ember; a törökben is: ember.

ÉVA. Ünnepe: december 24. A Szentírás szerint Ádám felesége. Mindketten a paradicsomban éltek, míg a gonoszlelek bűnre nem csábította őket. De a bűnükben több volt a gyalogság, mint a gonoszság. Bizonyossága ennek az, hogy megvallották és megbánták bűneiket. Az eredeti bűn után elvesztették Isten kegyét mindaddig, amíg az

ószövetségi üdvtörténet befejezésével Jézus Krisztus kereszthalála az ő részükre is megnyitotta a mennyek országát. Éva = Héva a zsidóban: minden élők ősanja.

DÁVID király. Meghalt Krisztus előtt 972 – ben. Ünnepe: december 29. Szent Dávid Jessze fia. Zsidóország második királya. Jeruzsálemben

politikai és vallási központot létesített. Uralkodása Izrael országának fénykora. Zeneértő költő és próféta. Zsoltárai örök életűek. A keresztény művészet királyi öltönyben hárfával ábrázolja. A bűnbánat példaképe. Szent Dávidot járványos betegségek idején hívják segítségül. Dávid a zsidóban kedvenc.

Gondolatok Az év minden napjára a bölcsektől

A rágalom elleni védekezés művészete: nem törődni vele.
GRACIÁN

Gyors cselekvés kell nem gondolkodás.
WILLIAM SHAKESPEARE

Az ember sosem tudja, mi a karácsony, amíg egy idegen országban el nem veszíti.
ERNEST HEMINGWAY

Ne kérdezz többet, mint amennyi hasznodra válik.
DANTE

Mindig tud adni, akinek a szíve szeretettel van tele. A szeretethez nem kell teli erszény.
SZENT ÁGOSTON

Az irigység önmagunk meggyalázása.
JEVGENYIJ JEFTUSENKO

Drotár z Dolnej zeme v Pilíši

Starší ľudia sa ešte pamätajú na časy, keď rôzni remeselníci, medzi nimi aj naši vychýrení slovenskí drotári, vandrovali po dolnozemských aj „hornozemských“ dedinách a mestách, aby si zarobili na chlebič pre seba a pre rodinu. Títo vandrovní remeselníci zohrávali pritom aj dôležitú spoločenskú úlohu, pôsobili medzi našimi lokalitami, krajinami či regiónmi ako nejaká informačná pupočná šnúra. Z nášho národ(nost)ného hľadiska je viac než zaujímavé, že v prvom rade oni udržiavali styky medzi ľuďmi,

ktorí si našli nový domov na Dolniakoch s tými, ktorí zostali na kedysi spoločnej rodnej zemi. Neraz sa však stala aj pracovná nehoda v podobe slovensko-slovenskej love story, teda keď sa drotár pri opravovaní riadu zaľúbil do dievčaťa. V takom prípade buď dievča išlo s ním, alebo on zostal tu, situáciu ale dokázali poriadne skomplikovať aj rodičia.

Opisovaná historka je ako stvorená pre predstavenie ochotníckeho divadielka. Ten náš drotár ako hlavný hrdina scény napokon zakotvil na Dolnej zemi, aby po úspešnom pôsobení medzi báhneďeškými a komlóškymi Slováckmi opäť zavítal do hornatého kraja a aj tam zožal úspech. Regionálne stredisko Ústavu kultúry Slovákov v Maďarsku a Ochotnícke divadlo Slovenského Komlóša usporiadali 17. novembra v Stredisku pilíšskych Slovákov v Mlynkoch divadelné predstavenie, v ktorom komlóšski ochotníci uviedli práve spomínanú jednoaktovku s názvom Drotár. Vznikla vo Veľkom Bánheďeši podľa námetu Márie

Hajtmanovej a Márie Zanova. Réžiséri Anna Ondrejová a Ján Klement spolu s vedúcou Ernou Laukovou a tuctom ďalších členov komlösskeho divadielka oživené dielo venovali pamiatke jeho tvorcov a všetkých bánhedešských divadelníkov. Preplnené hľadisko Pilíšanmi najmä z Kestúca, Santova a Mlynkov sa im za skvelý výkon podakovalo búrlivým potleskom.

Imrich Fuhl

Az alföldi drótos a Pilisben

Az idősebbek még emlékeznek azokra az időkre, amikor mindenféle mesteremberek, köztük a mi szlovák drótosaink, vándoroltak alföldi és „felföldi” falvainkban, hogy megkeressék a kenyérrevalót maguk és családjuk számára. Ezek a vándorló mesterek ugyanakkor fontos társadalmi szerepet is betöltöttek, gyakran távolabbra került sajátjaik által lakott helyeken is tevékenykedtek, tájakat és régiókat összekötve, mint valamiféle információs köldökszínór. Szlovák nemzetiségünk szempontjából több mint érdekes, hogy elsődlegesen ők tartották a kapcsolatot, azok között, akik új otthonra leltek az Alföldön és azok között, akik a valamikori közös földön maradtak. Nem egy alkalommal állt elő „munkahelyi baleset”, azaz szlovák-szlovák szerelmi történet, midőn a drótos az edényjavítás alatt beleszeretett egy alföldi szlovák leányba. Ezekben, az esetekben vagy a leányzó ment vele, vagy ő maradt itt, de a helyzetet a szülők is rendesen meg tudták nehezíteni.

A megírt história olyan mintha műkedvelő színház számára lenne megalkotva. A mi drótosunk, mint a darab főhőse, végül az Alföldön köt ki, hogy a

bánhegyesi és a tótkomlói szlovákok közötti sikeres működése után újfent a hegyvidéki Pilisbe érkezzen és ott is sikert arasson. A Magyarországi Szlovákok Kulturális Intézete Pilisi Regionális Központja és a Tótkomlóson működő Szlovák Műkedvelő Színház a Pilisi Szlovákok Központjában Pilisszentkereszten 2018. november 17-én színházi bemutatót tartottak, melyben a tótkomlói amatőr színészek éppen a fentebb említett egyfelvonásos darabot mutatták be, Drótos címen. A darab Bánhegyesen született meg Mária Hajtmanová és Mária Zanova ötlete alapján. A rendezők (Anna Ondrejová és Ján Klement) a társulat vezetőjével, Erna Laukovával és tucatnyi további komlói műkedvelővel közösen ennek a darabnak a színpadra állításával az egykori bánhegyesi színjátszók előtt tisztelegnek. A főleg kesztölci, pilisszántói és pilisszentkereszti nézők által zsúfolásig megtöltött nézőtér a színészek ragyogó teljesítményét viharos tapssal jutalmazta.

Fordította: Papanek László

Levelezés

Tisztelt Kürtös Szerkesztőség!
Kedves Rudolf Bátyám!

Egész életemben fogadatlan prókátor voltam, akinek, mint tudjuk, hamar beverik a fejét.

Én magam mindig csodálattal olvasom Papanek László írásait és fordításait, mert én magam szlovákról magyarra fordítani nem, csak ferdíteni tudok.

Magyarról szlovákra viszont még azt sem. Emiatt

lapítanom kellene, mint „nyúl” a fűben. Ehelyett egy-egy szó erejéig szeretnék hozzászólni mások mesterségéhez.

Egyszer odáig vetemedtem, hogy kijavítsak egy műfordítót, miszerint a kavka szlovákul nem holló, hanem csóka.

Most pedig egy amatőr lelkesedésével arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy Visegrád nem Magasvárat, nem Fellegvárat, még csak nem is felhővárat, hanem Felsővárat jelent szlovákul. Még

egyszer elnézést kérek. Aki tud fordítani, az csinálja, aki nem tud, az lektorálja, javítja, észrevételezi.

(Mindennel így vagyok. Sosem tudtam gazdálkodni. Ezért lettem mezőgazdasági gépész tanár.)

A „Mészégetők” című cikkhez annyit szeretnék hozzáfűzni, hogy a Keszthelyi hegységtől a Pomáztól Pilisszentkereszten keresztül Esztergomba vezető útig többnyire mészkőhegységek vannak. Attól keletre a Dunazug és Börzsöny hegységek viszont vulkánikusak. Ezért ezek alsó részein őshonos a szelídgesztenye, ami a meszes talajokon életképtelen. A másik észrevételem történelmi ihletésű. A középkori várakat nem oltott mésszel építették, hanem zsaluk közé rakták be a köveket és az égetett meszet, amit öntözéssel ott tették oltott mésszé. Így a fal valósággal összeforrt.

Végezetül stílusosan én is egy”Öreg nénje özikéje” szeretném befejezni okoskodásaimat:

„Ki – ki lakjon hazájában
Őz erdőben, ember házban.”
(Négerék Nigériában
Muszlinok Szlamabadban.)

Hozzászólások Jozef Schwarz cikkéhez. Mint már többször leírtuk, a Salamon torony túloldalán található egy négyzet alaprajzú római kori templom és a felette látható magyar vár maradványai. Egy méter vastag falakkal és pár négyzetméteres szobákkal. Mint köztudott a torony onnan kapta a nevét, hogy abba volt bezárva Salamon.

Az is közzismert, hogy a torony ablakaiban tartott tölklámpástól származik a mondás: „Világít, mint a Salamon tüke.”

Az a legfantasztikusabb a történetben, hogy azt is tudja mindenki, hogy a tornyot IV. Béla kezdte építtetni. Salamon halála után 150 évvel. Azért vannak a legendák, hogy higgyünk bennük. (Lehel vezérünket 20 évvel élte túl állítólagos áldozata.)

Aki rendszeres olvasója olvashatta már a KÜRTÖS hasábjain. Hogy a szlovák származású, de magyarul is publikáló Viktorín atya kezdeményezte, a visegrádi feltárásokat. Valamint az Alpok és Tátra- Lomnic után az ország legelső turista ösvényének az elkészítését. A várostól a „Fellegvár” Saját pénzén vette meg az úthoz a területet a hajdani (kukoricások) szőlők tulajdonosaitól.

Öszinte tisztelettel: Losonci Miklós mérnök tanár

Sakkozó is lehetne

Mindössze fél éve tanítottam csak, amikor az első legjobb játékosnak járó díjjal tért haza Csehországból. Mi éppen a kerületi DIÁKOLIMPIA döntőjére készültünk. Betegen, begyógyszerezve játszott, de azért 100 % -os teljesítménnyel lett az első.

- Most aztán, mit tegyünk, kérdezte az édesapja.

- Menj a csudába, mit tegyünk?

A nemzet sportolója, a kilencszeres Magyar bajnok Portich Lajos fénykorában nem keresett, mint egy NB – s focista, mit tegyünk? A sakk a legnagyobb képességfejlesztő dolog! Petra lát a sakktáblán, és ezért lát a pályán is. Cseleket, trükköket vet be, kombinál. És mindig GYŐZNI akar.

Azóta másodszor is elhozta a legjobb játékosnak járó díjat, amelyet Antonin Panenkától vehetett át

A népsport november 25-i száma pedig arról számol be, hogy meghódította a világ egyik legjobb női klubját, Lyont. Gratulálunk Petra és sok – sok örömet, gólokat és sikert kívánva Neked.

Azért ne feledd újra DIÁKOLIMPIA jön, s én tudom ott is győzni akarsz! Persze ez, egyre nehezebb lesz, hiszen ellentétben veled, az ellenfeleid, nem heti két órát foglalkoznak sakkal.

Sokat kell még tanulnod, de Te bírod a terhelést, a táblánál is és a pályán is.

Arra mindig ügyelj, hogy képezd magad, a zsenik is elkallódnak, ha nyakon felül gyengék!

Azért remélem az idén is bejutsz – sakkban is az országos döntőbe.

Tusi bácsi

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Rendszeres olvasója vagyok a Kürtösnek, élvezettel olvasom történelmi témájú írásait. Ezért bátorítok mellékelten elküldeni nagymamám levelét, amit 1915-ben nagyapámhoz írt, aki a nagy háborúban a déli fronton szolgált. Nagyszüleim szombathelyiek voltak, ami a keltezésből is kitűnik. A levelet szinte ereklyeként őrzöm, ezért csak annak szó szerinti tartalmát mellékelem. Szeretném, ha így ahogy küldöm, tehát ahogy én is javítás nélkül írtam leközölné.

Kedves Szerkesztő Úr! Kérem, ne vegye zokon, de nevemet még nem akarom elárulni. Név fantáziám viszont gyenge, ezért most még anonim szeretnék maradni.

Szombathely 1915. I. 3.

Kedves jó uram!

Jézus szent nevében kezdem meg soraimat az
 öszent szívének irgalma, legyen veled ebben az
 újévben az kísérjen a szomorú kinteljes napokban,
 amik még reánk várnak. Kérjük közösen a jó szűz
 Anyát, hogy hathatós pártfogásával kísérjen végig
 és legyen oltalmad a veszély óráiban, mert csak az
 égi hatalom adhat vissza nekem, ez adott eddig is
 erőt és kitartást, neked a nyomorúságban nekem az
 aggodalomban. Te benned bízunk Uram, és nem
 szégyenülök meg örökké én oda menekültem az
 első naptól fogva, és nem tudom eléggé
 megköszönni Istennek, hogy annyi egészséget ad
 nekem hogy minden nap reggel és este
 imádkozhatom érted a templomba, de ugye édes
 uram nem teszünk úgy, mint sokan, hogy míg reá
 vannak a segélyre szorulva addig kérnek
 könyörögnek és mihelyt kint vannak a veszélyből
 reá sem gondolnak többé Istenre.

***Tisztelt Szerkesztőség!
Kedves Papanek László úr!***

Többször is végigolvastam a Slováci pred sto rokmi vstúpili medzi slobodné národy sveta címen megjelent cikk magyar fordítását: A szlovákok száz esztendővel ezelőtt léptek a világ szabad nemzeteinek sorába.

Csehszlovákiában születtem vegyes szlovák – magyar házasságból, tehát ahogy mondani szokás, nem tudom melyik ujjamat, harapjam meg, mikor akár csak úgy magamban is döntenem kell néhány kényes témában a két nemzet között, akik együtt küzdöttek a jobb megélhetésért. Sokszor saját uraik jobban szívták vérüket, mint az ellenség. Az egyszerű jobbágyoknak csak egy és közös ellenségük volt a földesurak, és azok kiszolgálói. A szlovákok számára az I. Világháború vége új kezdetet jelentett. A szlovákok a szabad nemzetek közé léptek.

Addig a szlovákok a magyarokkal éltek Szent István király uralkodásának időszakától, nagyjából ezer esztendőn keresztül közös államban Magyarországon, ott ahol csak a magyarok és a szlovákok számítottak eredeti őshonos lakosoknak. A magyarok Béccsel 1867-ben megvalósult kiegyezést követően azonban a szlovákok másodosztályú állampolgárokká váltak. Kemény magyarosítás vette kezdetét. Minden szlovák nyelvű középiskolát megszüntettek és az általános iskolákban is többségben túlnyomórészt magyarul folyt a tanítás. Az uralkodó osztály politikája rossz volt, a szlovákok szempontjából ellenséges... Lehetne még folytatni, de most leginkább azt szeretném megtudni, hogy ki a szlovák nyelvű cikk szerzője?

Tisztelettel várom Papanek úr, illetve Franyó úr
választát a Kürtös – Trubník januári számában.

Humor

ÁVO

Rákosi, hogy állítólagos népszerűségét megtudja, titkon beül egy moziba. Épp pereg a híradó, melyben átadják neki az augusztus 20-i új kenyeret. Mindenki feláll a moziban, és vastapssal köszönti: – Éljen Rákosi! Éljen Rákosi!

Rákosit földöntúli öröm önti el, ám a következő pillanatban valaki nagyot csap hátulról a fejére és így szól: – Tapsolj, kopasz, mert elvisz az ÁVO!

LESZ VACSORA?

Gábor szakítva a falusi étellel Szentendrére nősült, ahol a közeli papírgyárban talált munkát. Egyik este mikor hazajött elkeseredve nézet körül a konyhában, és kiabálni kezdett az asszonnyal.

- Most már elegendem van ebből! Hazatérek éhesen az egésznap munkából és a vacsora sehol. Megyek a Béke étterembe!

- Ne idegeskedj Gabikám, várj öt percet.

- Lesz vacsora?

- Nem, de felöltözök és megyek veled.

ISMERKEDÉS

Lackóval vidéken dolgoztunk, csak hétvégén jártunk haza. A hosszú esték unalmában, Lackó hamar összebarátkozott egy odaválós leányzóval. A helyi vendéglő kerthelyiségében töltöttük a kellemes nyári estét. A lány odabújva barátomhoz, megkérdezte:

- Kedves Lackó megteszel értem mindent, amit akarok?

- Nem, nem drágám, annyit én nem bírok keresni.

KÉT ÉV ELŐNY

Sándor, a kerítésen át szólítja meg a kertben serénykedő szomszédját: - Képzeld el szomszéd! A doktor azt mondta, hogy igyak naponta egy pohár bort. - Na és betartod az utasítást? - Hajaj! Már két év előnyöm van

MEGKÖNNYEBÜLÉS

Józsi másnaposan bement a kocsmába és megkérdezte a pultostól: - Mondja kedves Béla bácsi, jártam itt az este? - Igen bizony – felelte Béla bácsi a kocsmáros. - És nagyon sok pénzt költöttem? - Bizony elég sokat, mert az egész kocsmát megvendégelted. Vagy tízezer forintot biztos elköltöttél. Józsi megkönnyebbülten felsóhajtott: - Hála Istennek! Már azt hittem, hogy elveszítettem.

PULÓVER

Vonattal utazva mentünk dolgozni a Balaton környékére. Lackóval szemben ült egy jól szituált hölgy, aki testhez álló pulóvert viselt. - De szép pulóver! – próbálkozott az ismerkedéssel. - Eredeti teveszőr – mondta a lány. - A púpokból mindjárt gondoltam – vágta rá nevetve Lackó.

SARKÍTOTT KÉRDÉS

- Doktor úr, mit lehetne tenni? Túl jól megy a sarkamnak. - Hogy érti ezt? - Úgy, hogy feltört.

Válogatás Franyó Rudolf - Elődeink humora I.- IV. köteteiből

Magyar Történelem 80 éve történt

A Felvidék visszacsatolását határtalan lelkesedéssel ünnepelték Szentendrán. Így ír róla a Pilishegyvidék–Budakörnyék, újság 1938. november 12-én.

„Szentendre hazafias közönsége csütörtökön, november 3-án este megható ünnepség keretében emlékezett meg a Felvidék visszacsatolásáról. Spontán kirobbanása volt ez az érzelmeknek. A magyar lélek nem várt rendezést, hanem ezrek és

ezrek fegyelmezett rendben, zászlók százai között, lobogó fáklyafény mellett meneteltek a templomtérre, hol hatalmas csoportban egyesülve éltették hőn szeretett kormányzó urunkat történelmünk eme aranybetűs ünnepén. A lelkesedés nem ismert határt. Horthy, Duce, Hitler, Imrédy, Kánya, Teleky nevétől volt hangos az egész tér.”

Tallózta: Fuhl Imre

Nagy Magyarok

1494. november 24-én halt meg KINIZSI PÁL országbíró, temesi ispán, Mátyás király hadvezére (1431 körül). a magyar történelem egyik legismertebb hadvezére. Olyan hős, aki kiváló hadvezéri képessége, rendkívüli, legendás ereje és sorozatos győzelmei révén napjainkra mondai alakká vált. Kinizsi élete során egyetlen csatát sem veszített el, amely az egész világon ritka számba megy. Kinizsi Pál nevét 1467-ben említik először Mátyás király egyik rendeletében, Máramaros vármegye ispánjaként. Születési idejét nem tudni pontosan, emellett nem ismert, hogy nemesi származású, vagy molnárnak született. Feltételezések szerint bihari kismanesi család

sarja, bár Kinizsi nevű családok Székelyföldön, illetve Abaúj-Torna megyében előfordultak. Apjáról lehet tudni, hogy harcolt Hunyadi János alatt a törökök ellen. Kinizsi Pál Magyar Balázs egyik alvezéréként tűnt fel 1468-ban, a morvaországi hadjáratban. 1472-ben hűségéért megkapta a Budáról Itáliába vezető út mentén fekvő Vázsony várát, a hozzá tartozó birtokokkal. A „Kinizsi várát” ezt követően palotával, barbakánszerű kapuvédőművel egészítette ki, majd 1478-ban, mikor pálosokat telepített a mezővárossá kinevezett Vázsonyba, kolostort és templomot építtetett számukra. 1480-ban Somló várát is megkapta az uralkodótól, majd szintén 1480 körül feleségül vette Magyar Balázs lányát, Benignát.

Temesi ispán volt 1479-ben, amikor egy 35-40 ezer fős török sereg Haszán-oglu Isza bég vezetésével betört Magyarországra és feldúlta Szászföldet. Kinizsi Báthory István erdélyi vajdával együtt, 1479. október 13-án,

Kenyérmezőnél hatalmas győzelmet aratott a török sereg felett. 1481-ben Mátyás király a déli végek védelmével bízta meg, s 1482-ben Szendrőnél győzelmet is aratott az ellenséges hadsereg ellen. Mátyás halála után Kinizsi Corvin János ellen fordult, s II. Ulászló király mellé állt. 1490-ben I. Miksa német-római császár elfoglalta Nagyvázsont, de azt a következő

évben Kinizsi visszafoglalta. 1492-ben megsemmisítette a szétfúzlott Fekete sereget, de azt követően, élete végén ismét a törökök ellen harcolt. 1494-ben megmentette Nándorfehérvárt az árulástól: az áruló katonákat, akik pénzért akarták az erődítményt átadni az ellenséges seregnek, iszonyú kínzások közepette végeztette ki. Betört Szerbiába és Bulgáriába is, majd végül Szendrő ostrománál életét vesztette. Fontosabb rangjai közül volt temesi Ispán: (1484), Máramaros megyei ispán: (1467), Országbíró: (1494).

Losonci Miklós

Akire büszkék lehetünk

Majnek Jenő Kárpátalja püspöke 67 éves

igazából Budapesten született, de születésétől kezdve felnőtt koráig Piliszentlászlón élt szüleivel. Az általános iskolát Piliszentlászlón végezte, majd a Szentendrei Mórícz Zsigmond Gimnáziumban érettségizett. A Budapesti Műszaki Egyetemen villamosmérnöki diplomát szerzett, ezt követően egy évig a Mechanikai Mérőműszerek Gyárában dolgozott.

1977-ben lépett be a ferences rend Kapisztrán Szent Jánosról elnevezett magyarországi provinciájába. A Ferences Hittudományi Főiskolán végezte teológiai tanulmányait Esztergomban és Budapesten. 1981. szeptember 15-én tette le

örökfogadalmát, majd 1982. április 17-én szentelték pappá Budapesten. A Szentendrei Ferences Gimnáziumban fizika-technika és hittan szakos tanárként működött.

1989 júniusában kezdte missziós tevékenységét két rendtársával Kárpátalján, ahol a nagyszőlősi ferences misszió vezetője lett. Huszti plébánosként a Huszti és Técsői járásban végzett lelkipásztori szolgálatot, valamint 1993-ban a kárpátaljai magyar hívek vikáriusaként is szolgált.

Püspöki pályafutása

II. János Pál pápa 1995. december 9-én nevezte ki febianai címzetes püspökké és kárpátaljai segédpüspökké, december 17-től pedig általános helynök lett. II. János Pál Rómában szentelte püspökké 1996. január 6-án. Püspöki jelmondata: „Az Úr az én erősségem.” Az ő feladata lett az egyházszervezet felépítése, ugyanakkor folyamatosan végez lelkipásztori tevékenységet is. A Pázmány Péter Katolikus Egyetemen kánonjogi posztgraduális képzést végzett.

1997. október 7-én apostoli adminisztrátorrá, 2002. március 27-én pedig az egyházmegye első megyés püspökévé nevezték ki. Az Ukrán Római Katolikus Püspöki Konferencia migráció, cigánypasztoráció és ökológia témákért felelős tagja.

2009 – ben megkapta, a Magyar Köztársaság Érdem lovagkeresztjét.

Isten éltesse őt sokáig közöttünk és az egyház szolgálatában!

Franyó Rudolf

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Piliszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Nyomtatás: technovaszentendre@gmail.com • 06 30 280 5189

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015